
[illegible]

[י'] מתוך דברים אלה משמע שגם הוא סובר כרב שפסק גבי נכרי שהביא דורון לישראל ב"ט שצריך להמתין עד מוצאי י"ט בכדי שיעשו ויהא ראוי לעשות וענין בפ"ב בהלכה י' ע"ב : [כ] וכן מצאתי בשם ר"ת וכן פרי"ט פ' הדר ודלא כה"ג דשרו אפילו מלאכה דאורייתא ע"נ נכרי לצורך מילה אי"י דרוקא מילה דהיא גופה דחיא שבת התיירו לומר לנכרי בדבר שאין בו איסור כ"א משום שבות אבל משום מצוה אחרת כגון להביא ספר דרך מבוי או כרמלית אסור לומר להביאו ע"ש בתוספות ובפסקים דעירובין של מהר"ם. ורא"מ מתיר שישאנו אומרים לנכרי להתניא ההמין מן הגתלים בשבת אין אומרים לו לא לכבות ולא מורא קעבד :

שנקראת על שמו וכדור זה עושה מלאכה זו בשבת ויו"ט אלא שדבר הנכרי מאי שרי דאמרי אריסותיה קא עביד מרחץ נמי אמרי אריסותיה קא עביד אריסותיה למרחץ לא עביד אינשי. הא למדת שכל חלי ברואין וכן הסכימו ז"ל:

וזה וכן מותר לאדם וכו' דבר ששם הישראל וכו'. ברייתא וכו' פירקא קמא דע"ז זכריתא למעלה. ויש מי שכתב שזין שמואל להשכיר שדרו לנכרי לפי שהרואין חולין באריסות אף מותר לשכור הנכרי בקבולת לחפור לו שדרו או לנטוע לו כרמו ואפילו חור החפור לפי שהרואין חולין באריסות. וכתב שמואל מקבלי קבולת בתוך החפור אסור לא חמר אלא בקבולת בנזן. ודבר זה מחלוקת בין האחרונים ז"ל. ויש מי שאמר כדעת רבינו לפי שלא חמרו אלא כשהחמיר כן הוא כמו שיאמרו הרואים כלומר שהם יתלו בשכירות ואריסות וכן הוא הענין ואם יחקרו הדבר ימלאו הנכרי נוטל פירות ודבר הנראה הוא אלא כשאין הנכרי נוטל פירות אלא שהישראל קוץ עמו במלאכה אין מחירין על סמך שיתלו הרואים בדבר שאינו שיאמרו שכורה הוא לנכרי וישראל נוטל פירותיה למחר וז"ל נחיר על סמך שיאמר קבולת היא זה אינו שאם היינו דנין שהרואין חולין אחריו בקבולת אפילו לבנות את הבית היה מותר וזה כדור כ"ל: וכו' שרינו דבר ששם הישראל וכו' ולא פירש מרחץ, לפי שאין דין זה חלי במהות הדברים אלא לפי המקומות יש שדרכן להשכיר פורני ויש שאין דרכן וכן במרחץ אלא שדרכו חכמים בזהו לפי מנהג ארצם. וכן כתבו ז"ל דעכשיו שנהגו במקומותיה להשכיר בין מרחץ בין פורני מותר:

וכן כל הלוקח בית מהם בסוריא כדרך ישראל לדבר זה. פ"ק דגיטין (דף ח'): יב פוסק אדם עם הנכרי על המלאכה וכו'. זה מבורר במשנה פירקא קמא (שבת י"ז): שניו שם ב"ש אומרים אין מוחזין עורות לעבדן ולא כלים לכובס נכרי אלא כדי שיעשו מבעוד יום ויכולו ב"ה מחירין עם השמש. ואפילו ב"ש לא אסרו כשהוא עושה

בשבת אלא כשאין שהות ביום לעשות ונראה כאלו אומר עשה בשבת וק"ל ככ"ה ובכמה מקומות דין זה פשוט. ומ"ש רבינו קצן דמים בדוקא נלמד מדין האגרה שיחבול בפרק זה, וכתב הרשב"א ז"ל ודוקא בדינו של נכרי אלא בדינו של ישראל אפי' בקבולת מוטלתין אסור. ירושלמי מני אומנין נכרים שהיו עושין עם ישראל בחור ביתו אסור בחור בתייהם מותר דל"ה בקבולת אלא בשכירות אפי' בחור בתייהם אסור. דל"ה בחלוש אלא במחומר לקרקע אסור, ע"כ: וכן השוכר נכרי לימים הרבה וכו'. בהשגות א"ל דבר זה לא נהיר ולא נהיר כו' ואין זה דומה לקבלות, ע"כ. ול"ה שיהא לרבינו מהברייתא הזכרת בפרק מי שהפך במסכת מ"ק (דף י"ב) שאמרו בה היה שכיב שבת שכיב חדש שכיב שנה שכיב שבעה חמשים חותן וכו' ויחבול פרק שמיני מהל' יו"ט. וסובר הרב ז"ל שהטעם לפי שכן בקבלות וכו': יב בר"א נלמדה שאין הכל מחירין וכו'. מותר פ' מי שהפך אחר שמואל מקבלי קבולת בחור החפור אסור חוץ לחפור מותר. ואם יקנה חסר ה"מ בשבתות וכו' והוא דליכא מחא דמקרבא להסם. ובע"ז ס"ק (דף כ"ה) לא ישכיר אדם מרחצו לנכרים מפני שנקראת

ישוב ארץ ישראל לא גזרו בדבר זה. וכן הלוקח בית מהם בסוריא שפירא כדרך ישראל לדבר זה: יב פוסק אדם עם הנכרי על המלאכה [ג] וקוצץ דמים והנכרי עושה לעצמו ואע"פ שהוא עושה בשבת מותר. *וכן השוכר את הנכרי לימים הרבה מותר אע"פ שהוא עושה בשבת. כיצד כגון ששכר הנכרי לשנה או לשנים שיכתוב לו או שיארוג לו. הרי זה כותב ואורג בשבת ומותר כאלו קצץ עמו שיכתוב לו ספר או שיארוג לו בגד שהוא עושה בכל עת שירצה. והוא שלא יחשוב עמו יום יום: יג במה דברים אמורים [מ] בצנעה שאין מכירים הכל שזו המלאכה הנעשית בשבת של ישראל היא. אבל אם היתה ידועה וגלויה ומפורסמת אסורה שהרואה את הנכרי עוסק אינו יודע שקצץ ואומר שפלוני שכר הנכרי לעשות לו מלאכה בשבת: יד לפיכך הפוסק עם הנכרי לבנות לו חצרו או כותלו או לקצור את שדהו או ששכרו שנה או שנים לבנות לו חצר או ליטע לו כרם.

אם היתה המלאכה במדינה או בתוך [נ] התחום אסור לו להניחן לעשות בשבת מפני הרואים שאינם יודעים שפסק. ואם היתה המלאכה חוץ לתחום מותר שאין שם ישראל שיראה את הפועלין כשהן עושין בשבת: מן וכן מותר לאדם להשכיר כרמו או שדהו לנכרי אף על פי שהוא זורע ונוטע בשבת. שהרואה יודע ששכורין הן או באריסות נתן להן. ודבר ששם ישראל בעליו קרוי עליו ואין דרך רוב אנשי אותו המקום להשכירו או ליתנו באריסות אסור להשכירו [ס] לנכרי. מפני שהנכרי

א עושה"ח סימן רמז סמ"ג לאוין סה: ב עושה"ח סימן רמז סמ"ג לאוין סה:

משנה למלך

ליקח שבת. ונודאי דמיירי אף שאינו אומר לנכרי לעשות בשבת דלי מיירי כשלוש נכרי לעשות בשבת ח"ל דאסור משום אומרי לנכרי ונכרי נמי אדעתיה דישאל קא עביד ואפ"ה אסור ליקח שבת אלא לא בשבת. ומן ז"ל ג' בהשגות על דאסור דישאל ונכרי שקבלו מעבד הוקשה לו דהיינו דמס' להשכיר ליום שבת דהא נוטל שבת ויורין דמשום פסידא שרו ליה. ה"ל כדור דמס' וימא דמס' הולך לעמלא דפסידא כדי להכיר לו ליקח שבת שבת: ובראה דמין נמי ס"ל דלי לאו עמלא דפסידא היה אסור ליקח שבת אף דליכא איסור אמריה אלא דמשמעות דברי מהר"ם דקאמר בין הך שאין הישראל קובע מלאכתו לנכרי לעשות רק בשבת ובנדון זה קובע מלאכתו וכו' משמע דכל עמלו לא הולך לעמלא דפסידא אלא משום איסור אמריה לנכרי דלי משום שבת שבת ל"ל למימר דהסם אין הישראל קובע מלאכתו ליום דשאינה הסם דאין הישראל נוטל שבת שבת. ומס' הוקשה לו דמשמע איסור אמריה לנכרי לא נזכרנו לעמלא דפסידא. ומ"מ נרין להתייבש בדבר משום דחזוין דנדון מהר"ם הוקשה לו דמס' דנכרי הוי מלחא דפרסא ואלא הוקשה מעמלא דנוטל שבת שבת משמע דהוקשה לו דאף דעמלא דפסידא מהני לנוטל שבת שבת למלחא פרסא לא מהני. ואילו בהדיא בג"א שהביא מן הכ"י סי' רמ"ה לא הוקשה לו אלא מעמלא דנוטל שבת שבת ואלו מעמלא דפרסא לא הוקשה לו. משמע דס"ל דיותר רחוק להחמיר בנטול שבת מלחא דפרסא. וכתב בטור סי' ש"ה וכן מותר לומר לנכרי לחובב כהמנו וכתב מן ש"ס המדרי ב"מ מי שהשחך ועיין במדרי סי' ס"ב דמיניע סי' ע"ה וכגסות מדרי דשבת סי' קפ"ה:

מותר

מגיד עוז

פוסק עד בשבת. פירקא דאידיון (דף כ"א): כתב הראב"ד ז"ל דבר זה לא נהיר וכו' דומה לקבלות, ע"כ: ואני אומר הרי אינו בא עמו לחשבון בכל יום והואיל וכן מה לנו אם משתכר הא אמרי ספ"ק דע"ז ואם הנו מחלל מותר מאחר שלא בא לחשבון ואם בא לחשבון אסור אלא כחשבתא תליא מילתא ולא בהשגה. וכן נמי משמע בירושלמי דספ"ק דמסכתא ע"ז ובסוף פ"ק דמסכתא שבת דגרסינן הסם האומנין העושים מלאכה לישראל בדינו של ישראל אסור בנתיים מותר אחר רב"ה בקבולת מותר בשכיר אסור פי' בשכיר יום כד"ה בחלוש אלא במחומר בין כך ובין כך אסור ואם היתה עיר אחרת בין כך ובין כך מותר. ומאי בין כך ובין כך בחלוש אלא במחומר ובגלל שהיה על ידי קבולת אר"ס כן ניסבא הלכך כרשב"א בשבת ובגלל ובע"ז אלא בנתיים או בעיר אחרת מותר ואע"ג דאף משתכר ועוד דספ"ק דשבת ק"ל ככ"ה דאמרי נותנים כלים לכובס נכרי ועורות לעבדן מע"ז ואע"פ שעושה הנכרי מלאכה בשבת ואין לחלוק בין חלוש כדמשמע סוף פ"ק דמסכתא ע"ז ועוד דאמרינן במ"ק פרק מי שהפך את זיתיו מקבלי קבולת בחור החפור אסור חוץ לחפור מותר אלא להשכיר לא חייבין. ומ"מ הראב"ד שאין זה דומה לקבלות מ"מ חכיר הוא שהוא שכיב שנה או שנים שדיי קבלין דאמרינן להדיא במ"ק אלא האריסות והאריסות והקבלות הרי אלו יעשו והכי מסיק לה תלמודא אלא שיש הס וכן הסכים רבינו ברוך בעל התרומות ורוב רבננים בעלי החסם ז"ל. שוב מלאכי לרב ר' אהרן הלוי ז"ל שכתב כן בהלכות ע"ז שלו:

לפיכך הפוסק עד בעליו. ספ"ק דמסכת ע"ז (דף כ"ב): מותר להשכיר עד והשאר חולקים. ס"ק דשבת (דף י"ט) וספ"ק דמסכת ע"ז (דף כ"א):

דלעיל שאלו כלים לאסור מטעם קובע מלאכתו ולי דברי מן קובע מלאכתו לא שייך אלא במלאכה דאורייתא אי חכית המכס לא הוי ודאי שלעולם כותבין לא הוי אסור משום דכיון דאין אלא ספק שמה יכתוב אין הישראל קובע מלאכתו שיכתוב ומס' הולך מן למחן דהסם מקבלי המכס נזכרין לכתוב כלומר דהוי ודאי שלעולם כותבין ומס' אסור דהוי קובע לו שיכתוב בשבת. ולפי חירון כשיי ס"ל דאף דימא דאין ודאי שיכתוב אלא ספק אפי' אסור מטעם דלא שאני לן וכו'. אלא הכא שאלו כלים לאסור מטעם שלא יבא לאיסורא דאורייתא אף שלא יהיה ודאי שיכתוב אלא משום ספק ספקא שרינן ליה: א"ב אשכח למחן כחשבתא אחריתא וכו' והקדים קושא אהא דחילוק זה שחילק מן בין היכא דליכא למיחש שיבא לאיסורא דאורייתא להיכא דלי: לא למיחש אלא לאיסורא דרבנן אינו מוסכם מכל הפוסקים והסו' ובע"ז ז"ל חולקין בזה כמבואר: כדור סימן ע"ה. וא"כ מאי קשוי ליה למחן לימא דמס' ס"ל כהסו' ובע"ז. אבר ע"כ ג' דכותב מן ז"ל אינו אלא לומר שלא נוכל להכריח מכלל דס"ל למס' כסדרה הסו' ובע"ז מדהבוס דין המכס לדין מי שהשחך משום דכי סיכי דמספקא לן לגייל אי ס"ל למס' דקובע מלאכתו בשבת לא אסור אלא במלאכה דאורייתא ובמכס איכא למיחש לשמא יכתוב או דלמא דאף דליכא למיחש לשמא יכתוב אסור משום דלא שאני לן בין מלאכה דאורייתא למלאכה דרבנן. ה"ל איכא לספקוי דשמא ס"ל למס' דליכא חששא דשמא יפתחו ומס' ליכא הוכחה כלל והכי דייק לישנא דמין שכתב ואין להקשות כללן שילה. אך קשוי לי בדברי מן ז"ל כמה שהקשה דלמה ליה לאסורא אסור מי שהשחך דהן לו יסי שאין כלל איסור אמריה לנכרי סוף סוף אסור ליקח שבת שבת וכו' העור סי' רמ"ג וז"ל אלא אם היה משכירה לימים אסור

הנהגות מיימוניות

[ג] וכן פסקו התוס' פ"ק דע"ז כרבן שמעון בן גמליאל, ע"ש. ובספר התרומה כתב אבל בקבלות לומר כך וכך מעות אחת לך ותחורש לי שדה שלי או קצור אותה בכך וכך אסור אם עושה בו הנכרי מלאכה בשבת וכו' כדלעיל: [מ] ודוקא שהנכרי עושה אותה מעצמו בשבת אבל לומר לו לעשות בשבת אסור כדלעיל בר"פ. בקוב' ה"ר קורביל' מחיר היבא דישאל ממונה על המטבע ליתן כסף לנכרי לתקן לו מעות אפי' בשבת כיון שאין כאן שמועת קול שהוא של ישראל ואין לחוש כיון דנכרי עביד בשכרו ע"כ: [נ] וב"ס ר"י בפ"ק דמכילתין מירושלמי ומס' דע"ז וכדמוכח בתוס' דהלכה כרשב"א דאסור כל קבולת במחומר. לשון ירושלמי הני אומנין נכרים שהיו עושין עם ישראל בתוך ביתו אסור בתוך בתייהם מותר אחר רשב"א בר"א בקיבולת אבל בשכיר יום אסור בר"א בתלוש אבל במחומר לקרקע אסור בעיר אחרת בין כך ובין כך מותר בין בתלוש בין במחומר לקרקע בין בקיבולת בין בשכיר א"ר אילא בין בתלוש בין במחומר ובגלל בקיבולת ר"ש בן ביסנא בשם רבי אומר הלכה כרשב"א בשבת ואכל וע"ז ע"כ ירושלמי. ובתוספתא דע"ז מייית לה וגרסינן לה רשב"א ואע"פ שמתיר בשבת בפ"ק דע"ז גבי בית אסור וגם זה ראיית ר"י ודלא כר"ה שהתיר להניח לנכרי לבנות בית ישראל דנכרי קבלנותו קעביד כרשב"א כספ"ק דע"ז ודלא כרשב"א דלית ליה שמעא דנכרי אריסותיה קעביד וכו' ע"ש. ולחלק האבנים ולסתתן ולגמר הקורות והנסרים ג"כ כתב ר"י נראה דאסור אפילו רחוק מן החומה כיון דלצורך מחובר הוא דאסור כה"ג פליגי רבנן ורשב"א ופסקין כרשב"א דאילו לתקן הבנין אפי' רבנן מודו דאסור ברשות ישראל הוא ואף תלוש דשרו כגון כלים לכובס נכרי היינו דוקא כשמתקן בביתו אבל לא ברשות ישראל ע"כ. והנה ר"ת בעצמו אע"פ שהתיר בתשובה כדלעיל על עצמו היה מחמיר וכשנבנה ביתו לא רצה שיבנו בה בשבת. עיין והרמב"ן הכריע לאיסורא ועיין במור סי' רמ"ג:

השבת כדי שיצא מפתח ביתו אבל בשבת עצמו לא אפי' בחנם וביום ד' וה' מותר אפי' ב
התרומה . ואמירו רחוק בשבת ויורע שעושה בו מלאכה בשבת עיין לקמן ע"כ: [5] וכ"פ
לקולא דספך דרבנן הוא כמור שם: [p] תניא בתוספתא דרשב"י אדם גומחו של מים לכב
שישכיר יהודה מחבת שלו לנכרי והנכרי יתן לו מחבת שלו ביום אחר מקונס"ה ח"י קורב"י
[5] הא דקדיש דרואר כב

מהגד היותו קרוב לבית ישראל הנותן האגרת דכיון שזו אינה אלא חששא בעלמא חלין להקל וכו' והאי שמה שכתב רבינו כמו הריא דחיישינן שמה חוץ להומה לנו לפירוש הרי"ף ורבינו. ואם נדקדק לשון רבינו שפחה בעיר וסיים במדינה דשם מדינה הוא מחוץ שיש בו עיירות הרבה אפשר לפרש שאותו כי דואר יושב בלחם מהעירות שבמחוז ההוא וכל בני העירות של אותו מחוז שולחים אגרותיהם לאותו כי דואר

והוא משלם למי ששולח לו ואפי' שהם חוץ למחוז והשפחה מיירי שאלה חבני עיר אלה מעיירות המחוז שולח אגרת לבי דואר שבעיר אחרת מאותו המחוז כדי שישלחנה למחוז אחר וב"ש אכרי לשלוח אגרת מעיר זו לבי דואר שבעיר אחרת אלא א"כ זה השליח יודע בזה של הבי דואר (וב"ה מחירין אס) יש שהוא ביום כדי שיעיב לבית הסמוך לחומה שהבי דואר יושב בה דחלין להקל שמה ביום סמוך לחומה הוא. ודבר זה צפויים רבינו כפחור ופרת: כתב העור אס חין אדם ידוע בעיר לקבל הכתבים חין משלחין אותו בע"ש א"כ קץ וכו' ובה' מותר והרמב"ם כתב לא קץ אסור לשלוח לעולם עכ"ל. פי' אסור לשלוח לעולם אפילו בד' ובה' שהרי לא חילק בין ע"ש לד' וזו דעת הרי"ף ג"כ שגם השמים ברייתא דשריא בד' ובה'. ולפי דעתו ז"ל ז"ל דהא דת"ר חין משלחין אגרות ביד וכרי בע"ש לאו דוקא ע"ש אלא כל שאין המלאכה נעשית קודם השבת קרי ליה ע"ש אפילו מיום ראשון. א"כ נקט ע"ש לאשמועינן דבשקלן אפילו בע"ש מותר:

כב מי שהיה בא בדרך וקדש עליו היום. מדברי רבינו שכתב וקדש עליו היום נראה שכוונתו כמו שכתב הרמ"ש דהא דתנן נותן כיסו לנכרי אף משתחשך קאמר: בד"א בביסו אכל מניחה לא יתן לנכרי אלא מוליכה בפחות מארבע אמות. עיין בדברי רבינו ובדברי מה"ש בפרק עשרים. כתב הרמב"ם דהשנונה מה שהוקפה לכס בגמרא לא משמע הכי כבר השיב עליו הראב"ד כן אלא שהרמב"ם הגיונו מעט ונתן טעם לדבריו שביסו מתוך שהוא בזה על ממונו נחפו ללכת ושמה יוליכו ארבע אמות לפיכך לא התירו לו לכתלה להוליכה פחות מארבע אמות ולאסור לגמרי לא רצו לפי שאין אדם מעמיד עמו על ממונו והתירו לו נכרי. אבל גבי מניחה אסור לו נכרי לפי שאדם מעמיד עמו עליה והתירו להוליכה פחות מארבע אמות דלא אושא מילתא כולי האי ובדרך שהתירו במוצא חילין להכניסן בשעת הנזרה בפחות פחות מארבע אמות. ואינו מחוור כלל דכיון שאמרו אכל מניחה לא אסור להוליכה פחות מד"א שרי הוה אמרי אכל מוליכה פחות מד"א עכ"ל:

והרמב"ם כתב מי שהיה בא בדרך וכו' בד"א בביסו וכו' חומה דבגמרא משמע דבביסו אסור חין עמו נכרי ולא המור מוליכה פחות מד' אמות אלא דבמוליכה איכא למיגזר יוהר והוא התיר במניחה להוליכה ולא לתהה לנכרי ובהדיא חזון בפרק המוצא חילין דבמניחה לא התירו להוליכה כי אסור בסכנה דקתה ובסכנה מוליכה פחות פחות מארבע אמות. ויש לתרץ דמשום בזיון דכתיב הקדש אדם בזה עליוס כביסו ומש"ה התירו במניחה דכיון דאין אדם בזה עליוס לא אחי למיעבד בהחלה ד"ל וז"ע. ועוד יש לתמוה נמי אמאי התיר להוליכה פחות מד"א עבדי כ"א אמירה מלהוליכה דקא עבדי טעמא ואיכא למיגזר שמה יוליכה ארבע אמות ואיכא שני איסורים דרבנן וז"ע, עכ"ל:

כד פירות שיטלו חוץ לחומה וכו'. כתב הרמ"ם חומה אמאי לא פסק כר"ס דהוא בחרה וכו' אלפס פסק כוותיה וכו' לשווי חילוק בין הויתאם הוא עמו להויתאם אחר

משנה

שחין אנו מחלקין לעיל בענין שיעור כדי שיעשו. וי"ל דאין ראוי לומר שלאחרים יהיה אסור עולמית שהוא איסור חמור מטעם לא חלקו שהוא טעם קל דבשלמא לומר דימיתו אחרים בכדי שיעשו אחריהם טעמא דלא חלקו אכל לאיסור חמור כי האי לא אחרי, וב"ה א"כ טמא כאן בכדי שיעשו ואמאי אסור לאחרים בכדי שיעשו הכי הפני שלא חלקו בדבר היינו אומרים סוף סוף היה מחבטל טעם דלא חלקו משום דישאל לא יאכל עולמית ואין אולכין בכד"ש א"כ חין לנו לאסור לאחרים מהך טעמא דלא חלקו בכד"ש דכוף סוף מחבטל ואין אנו מקיימים אותו וא"כ ראוי להעמיד דבריו על הדיו ולומר דלאחרים מותר מיד כדיון. וא"כ אמאי לא קנסין כאן שוגג דלא יעשו במזיד ויאמרו שוגג אני י"ל דלא אחי למיעבד במזיד כיון דהוא איסור סקילה וכמ"ל לעיל בשם ההוס' בפ' כל כתיב:

כד פירות שיטלו חוץ לחומה וכו'. בפרק ה' מהלכות י"ס כתב רבינו פירות שיטלו חוץ לחומה

מגיד עז

מי שהיה עד מד' אמות פרק מי שהשחין (דף ק"ג): ישראל שנושה עד כיוצא בזה. פ"ק דחולין (ד' ט"ו) ופרק מרובה ופרק ב' דתרומות והביא ר"י אלפס בהלכות פרק כירה (דף ע"א): פירות שיטלו עד מולאי שבת. ר"ס פ' מי שהויתאם (דף מ"ה): כתב הראב"ד ז"ל דדוקא וכו' והכי אסקה ר"פ בעירובין עכ"ל:

ואני אומר כי דברי הראב"ד ז"ל לפי שראה ר"ס פרק מי שהויתאם לר"פ פירות שיטלו מחוץ לחומה וחזרו אפילו במזיד לא הפסידו את מקומן מ"ט אנוסין ינהו, ופירש' ז"ל דכיו"ט קא מיייר. ואפילו בענין ד' אמות ברה"ר וכו' מורה הרשב"א ז"ל גרסא' עלה אייתיב רב יוסף בר שמיא לר"פ

רבי

כא נכרי שהיה חפזו בשבת וכו'. דע שאמירה לנכרי במלאכה הנכרי מותרת גמורה ר"ל שמוחר ליהררל לומר לנכרי לעשות מלאכה הנכרי עמו. וכו"כ המפרשים ז"ל ודקדקו כן במילתא וכו"כ מ"ש רבינו. והגדלה מלשנו הוא שהפנים אלו הוא מפקידן אלא ישראל ואין בזה שום איסור ואפי' יביאם לישראל ויהיו דברים האסורים בטלמול כיון שהם

ביד הנכרי רשאי לומר לו לפנותן לאיזה מקום שירצה ואין כאן שבות דשבות כיון שהם ביד הנכרי: ומוזמנין את הנכרי בשבת. מיתרל כלשונה פרק שני דביצה (דף כ"ה):

ונותנין לפניו מזונות וכו'. ברייתא פ"ק דשבת ח"ר נותנין מזונות לכלב בחרה ואם נטלן ויטא חין מקקין לו כיוצא בו נותנין מעמיה לפני נכרי בחרה אס נטלן ויטא חין מקקין לו. ומ"ש רבינו לאכלן לפי שצמפרש להויתאם אסור וכן אמרו בירושלמי חין נותנין מזונות לנכרי ע"מ לאכלה וכן פירשו ז"ל. וכעבו ז"ל שהתיר כדי לאכלן הוא שאלו חושבים אותו כמזונתו עליו מפי דרכי שוק ואינו כחזיר שאסור כמבואר פרק כ"ה:

כב מי שהיה בא בדרך וכו'. משנה פרק אחרון (שבת דף ק"ג) מי שהשחין לו בדרך ונתן כיסו לנכרי ובגמרא מלי טעמא שרו ליה רבנן למיהב כיסיה לנכרי קיס להו לרבנן דאין אדם מעמיד עמו על ממונו ואי לא שריא ליה אחי לחיובי [ארבע אמות] צרפות הרבים. ובתוספות כתבו מכאן יש ללמוד למי שמחירא מן הלסטיין או הו השלטון שהוא מותר לטלמל המעשה כדי להכניסו דמשום הפסד החירו לו לטלמלן ונחלקו עליהם הרמב"ם והרשב"א ז"ל. ונתן טעם הרשב"א ז"ל לאסור ואמר שכתבן לא החירו לו דבר קל משום הפסד ממונו אלא כדי שלא יעבור על דבר חמור. אבל במחירא מן הלסטיין חין מחירין לו טלמול כדי שלא יבא לידי טלמול. ע"כ דבריו ז"ל: בד"א בביסו אכל מניחה וכו'. מיתרל שם. ומ"ש אכל ויוליכה יתבאר דעתו ודעת המולקין פ' כ'. ושם יחלק בין מניחה הנאה לידו למניחה שלא בזה לידו:

כג ישראל שעשה מלאכה בזדון וכו'. ברייתא פרק מרובה (בבא קמא

דף ע"א) ובפרקא קמא דחולין (דף פ"ו) ובכרובות (דף ל"ד) ובכרובות מקומות. המבטל בשבת וכו'. רבי יהודה אומר בשוגג יאכל למולאי שבת במזיד לא יאכל עולמית. ויש צבירותא דעות אחרות. והכריתו המפרשים ז"ל שפירוש דברי ר"י כן הוא בשוגג יאכל למולאי בין לו בין לאחרים וכו' ביום אסור לכל. במזיד לא יאכל עולמית הוא אכל אחרים הכרית הרמב"ם ז"ל. ומ"מ מ"ש רבינו מיד כלומר שא"ל להמתין בכדי שיעשו הוא נמשך אחר השעם המכר למעלה ואין לחוש לו בזה שנעשה על ידי ישראל בשוגג או במזיד. וי"ל בזה וואומרין שהוא כדי שלא יסבה במעשה שבת. והרמב"ם ז"ל כדעת זה הוא סובר והגריכו ככלן אפילו בשוגג המעשה כדי שיעשו. וה"ל יונה ז"ל דעתו כדעת רבינו והרשב"א ז"ל לא הכריע בזה כלום:

כד פירות שיטלו חוץ לחומה וכו'. ברייתא הובאה פ' מי שהויתאם (עירובין מ"ה מ"ב) וחירלו

מעשה ובהחלה לא התירו שבות כזה ודחיק פסח ואסרו אמירה לנכרי דהוא שבות דאמירה שיתמר לנכרי דלא עבדי כ"א אמירה מלהוליכה דקא עבדי טעמא ואיכא שני איסורים דרבנן וז"ע, עכ"ל:

כד פירות שיטלו חוץ לחומה וכו'. כתב הרמ"ם חומה אמאי לא פסק כר"ס דהוא בחרה וכו' אלפס פסק כוותיה וכו' לשווי חילוק בין הויתאם הוא עמו להויתאם אחר

לחם

כג ישראל שעשה מלאכה בשבת וכו'. כתב ה"ה ויש חולקים בזה ואומרים שהוא כדי שלא יהיה במעשה שבת וכו' והרמב"ם ז"ל כדעת זה. אע"ג שהוא ז"ל כתב בפ' זה בלשון המהחיל מה שעשו לו נכרים וכו' וב"כ הרמב"ם ז"ל בחורח האדם שלו דמשמע משם דהוצרך הרמב"ם לתת טעם אמאי אסור לאחרים בכדי שיעשו הכי הפני שלא חלקו בדבר וכפי מ"ש כאן בשמו דהעטם כדי שיעשו הוא מפני שלא יהיה במלאכה שבת לא היה נריך לטעם שהוא דקיה לו לומר דאסור לאחרים מפני שלא יהיה במלאכה שבת ז"ל דאין שייך לומר שם טעם זה דהתם הביטול נעשה ע"י נכרי וכיון שהנכרי לא נאסרה על הביטול לא נעשה הדבר באיסור אבל כאן שנעשה הדבר ע"י ישראל נעשה הדבר באיסור מן האסרה שייך לומר שלא יהיה במלאכה שבת. וא"כ אמאי לא חמירין דאחרים לא יאכלו עולמית היכא דנעשה במזיד כיון שהוא איסור אולכ עולמית משום דאין לו לחלק בינו לאחרים כמו

הנהגות מיימוניות

[ת] דוקא מזונות דעביד לאוכלן בחצר אבל הפצים העשויים להוליכין עמו אסור וע"כ לא שרו ב"ה במתני' להשאיל חפציו לנכרי אלא מבעוד יום אבל בשבת ד"ה אסור ומזונות דוקא אוכלן אבל לא ע"מ להוליך דהכי תניא בירושלמי אין נותנין מזונות לנכרי ע"מ לצאת וכו' וכתב בא"ז דהייא דאיכא משום דרכי שלום כגון בנכרי אלא שבמותר לתת לו או לשלוח לו ע"י אחר לדידן השתא דלית לו ר"ה דאורייתא ע"כ:

יוספה פירש משום דלא אשכחיה ביה מלאכה דאורייתא דאי בשבת ודאי אכורין אס הכיין דרך רב"ה

רבי נחמיה ורז"ב^א חומרים לטובם אסורין עד שיאחרו למקומן שוגגין בשוגג אין במיד לא ומסדקינן
תנאי היא דמנא פירות שילאו חזק לתחום והדורו בשוגג יאכלו במיד לא יאכלו רבי נחמיה ואמר
במקומן יאכלנו שלא במקומן לא יאכלנו ושקלינן וטרינן לכדורי חמץ במקומם איילינא במיד וסא עלה ק
וסיקא דר'סא דחזקין לא במיד במקומן כ"ע לא פליגי דאבור וסא בשוגג שלא במקומן קא יאכלו קא מיכלין
לא מכלל דת"ק סבר במיד נמי שרי ש"מ אלא תנאי היא במיד זקאי ר"ס דת"ק ופירש"י ז"ל האי גז
תחתון וז"ל בצרייתא וחזרו דא"כ מאי קא משגיג כהר הכי בין מקומן לשלל במקומן אי קסמי לבידי כה
שוגגין שלא במקומן ומיד במקומן ואש"ל דמשינת דרשאי קב וקני שקלי כהר כיוון דלא דסא אסורא
בסא ישראלי אסורא . ומורי הרשב"א ז"ל אמר עוד דשטיט פירות נכרי דלא קא משינת דלא תסוס גזירה
סא מ"ס הרשב"א ז"ל : ולדורי קדוש שטיט שטת תסא משינתא כגירסא דגרסינן במלו
סא ס"ל ל' לבידי אמר ליה כן פסא ועוד מאי קאמר תנאי היא סא גלא אסורא דתלמודא לפרקי הכי
חזק לתחום וקרי ליה שלא במקומן וקרי לסדק הסתום מקומן . ועוד קדוש יי על פירוק ז"ל דתסא
נכריס וכו' דעלמ קא מייטי לה בגמרא ואס איילא דישראל עמד בסא איסורא סמוילא פירות חזק לתח
אסורא וסא . לכן נראה יי ודאי מדקדקי יאזא כינוי סלא מדקדק דפירוק חזק לתח וכן מפרש עטמא
והוא אסורא סא חזרו לבלא במקומן בלכאון ולא חזרו לטרינן ומכ"ן סא בלדמ דאין לא חללא דרעצ אמר
ויאילאן ודמאי גי קאס לסדיא דסדק קמא דעבת דרובעט ידו מליא פירות וכו' ומשגלינן בין חוסה ח
בשוגג לא קבסו ותלמודא סא דשקי וטרי אליבא דר"ס אטל ר"ס לא חייס לנאדורי כלל ומסקנא נמי
למשיטעט שאיזי הלכס וגב . בעל המאור ז"ל לא השיגו להם שפטיט וסא סרמנ"ג ז"ל נאסא ססא מסכני
למאדור סא דר"כ וקני וקני ססא לדרס ססא וסא ססא ססא משינתא וסא דמי לא דמי לא
ז"ל . וסא מנאלי במדובי חזק לתח וסא ז"ל לגירובין ססא כן : דחשבור אס ססועל עד סוף